

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII CLUJ

COLECȚIA
„MUZEULUI ARDELEAN”

84189

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4711.834.



995307-31560

BÁRO és OBRISTER PURCELL
PHILANTROPIAJA

vagy

A' SZÉKELY
NEVELŐHÁZ.

Előadta

Kézdi Vasárhelyen a' Nevelőház elejében
emeltetett Triumfalis Kapu alatt, a' Nem-
zeti-gyűlés előtt folyó 1823ik Esztendőben
Octobernek 4ik Napján

J A N T S O Á R O N,

Létzfalvi Ev. Ref. Pap.

BRASSÓBAN,

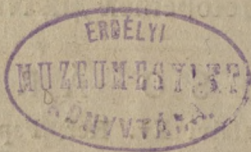
A' N. SCHOBELN FERENTZ betűivel nyomtattatott,
HERFURTH FRIDRIK Nyomtató által,
1824-dik Esztendőben.

84189

Merenti gratias agere, facile est.

C. Plinii 2di Paneg. Cap. 3. Nro. 4°.

BCU Cluj / Central University Library Cluj



Hadi és Polgári-Förangu Gyülekezet!

Nemes Nemzetigyűlés!

E mái Nap, a' Királly nagy Nevének Napja — e' mái Nap, ezen fényesen felemelkedett, Nemzeti-Nevelőház születésének Napja. Ditső Nap! ohajtott ditső Nap! Felséges tárgyai Nemzetiünk Öröminnepének. Most, most kellenék szollani ezen Gálanaphoz, ezen Nemzetigyűléshez intézett beszéddel! ez a' gond, ez a' nyughatatlanságom. Külömben, helyre hoz engemet *Plinius az Ifjabb*, azt mondja a' *Trájánus* előtt tartott beszédében: *azt tapasztaltam, hogy az Istenek is, nem a' mester-ségesen készült könyörgésekben, hanem inkább, gyönyörködnek a' könyörgők ártatlanságában 's egyenes-ségében, és sokkal kedvesebbek a' kik tiszta-szível, mint pedig tzipra versekkel járulnak az ő Oltáraik elejében.*

Kettős Öröminnepére hivlak benneteket e' mái Napon, és ebben az orában. Ugy kell, — hogyneis: — mert milehet a' Néphez drágább és betsesebb ajándéka az Égnek, mint a' Jo Fejedelem! — a' jo Fejedelem; a' ki, tsak azért Fő, hogy a' tagokat elevenittse, éltesse, és boldogítsa; tsak azért egyedül egy, az emberek közül,

hogy

hogy magát-is, annak esmervén, úgy uralkodik
 az embereken: és tsak azért hordozza szentséges
 Fején, a' Ditső, de terhes Koronát; hogy mint
 édes Atya gyermekeit, annál boldogabbá tehesse
 alattavaloit. Felséges Tsászáruk, Kegyelmes Fe-
 jedelmünk, ma, Ötvenötödikszor viradott fel a'
 Szent Kereftségben vett Nevenapjára, a' mellyen
 ezen Ditső és fényes Alkotmány — ezen Nem-
 zeti-Nevelőház, leg először kezdi a' maga léte-
 lének, és életének folyását. Ugy kell; — miis
 illőbb! hogy a' Felséges Atyának Nevenapján szü-
 lettessék, és annak tiszteletét, elkezdje még szü-
 letésével. Oh ditső Nap! igazán, életet, Örömet
 és boldogságot hozott Nap! a' mellynek világánál
Stambul halovány Holdjának fénye, meg ho-
 mályosodott: a' szomszéd tolvajlo Nemzeteknek
 kiütő allutyaik, egy örökkös éjtzakában Zárat-
 tattak — ama, boldog *Austria* Vidékei felett le-
 begő hatalmas Sas, győzhetetlen körmeivel, a'
 büszke *Kokárdát* ki kapván, a' porba tapodta, és
 már kitsin hazánkot meg-kerülő bértzeinknek —
 's a' fellegekkel jádzo havassainknak Ormoján ál-
 lando *Kordont* áll a' tsendesség, és a' Békesség:
 ez a' Nap! a' melly örökkös Zálag mi nálunk,
 ezenn *B. Purcell Philantropiaja* állandóságának.
 Idvez légy ditső Nap!

Ha

Há régen, *Václav*, *Theodosius*, és *Arkádiusz*, közösleges törvénné tették, a' mint még mais láthatni a' *Justinianus Codex* 7ik Részében, de *Feriis*: hogy a' hatalmas Roma, és Konstantinápoly Várossainak születésinnepek tartassanak, az örző-Angyaloknak, háláadásnak — a' Polgároknak jó kívánságoknak áldozatai, tétetődjenek esztendőnként: ugyan mondjátok meg! mennyivel inkább szentelhetni egy születésinnepet, ezen *Virtus*, és erkölts, ezen Tudományok, és Hadivallás Sz. Templomának! Ne! a' Városoknak törvényei, rendtartásai, csak a' köfalakon belől határozodnak, nem úgy, a' *Virtus*, erkölts, hadijártasság, heroismus, ki-terjed az egész föld kereksegére; hajdon a' Vitézt az Istenek közé számláltatta — és a' milyen elkerülhetetlenül szükséges a' *Nemes Vitézirend* a' *Hazabátorságára*, tsendességére és boldogságára, színt' olyan szükségesek a' *Hadi Nevelőházak*, 's ez léssen rövid Beszédemnek egész foglalattya.

Attól, hogy sokat, vagy kevesset, kellemelesen, vagy szakadozva szollok, nem annyira tartok; mert a' hol, a' nemestetteknek és nagyérdemeknek édes-érzésétől öszve vagynak a' szívnek indulatai olvadva: ott az öröm és tisztelet miatt eső hiba, és fogyatkozás, könnyen engedhető. Figyelmezzünk! Indullyunk!

A'

A' Természet, ez az édes Anya, kit kit az
 ő gyermekei közül, egy igen drága kintsel meg
 ajándékozott, az étellel; annak fentartására, 's
 gyönyörűségére szolgáló szükségesjokkal meg ra-
 kott kebelét nyitva tartya, és ajánlya; de egyfzers-
 mind just, és hatalmat-is adott, hogy kiki ezen
 legdrágább Klenodiumát, a' lehetőségig oltalmaz-
 hassa, annak meg maradására tartozó jokat meg
 szerezhesse, azokat a' maga birtokában védelmez-
 hesse, és ha, az egyik a' másiktól, ezekben sér-
 tegetterik, veszedelemmel fenyegettetik, magának
 kellyen és lehessen ellentállani, magát oltalmazni.
 Ne, láttjátok! a' társaságok, az Országok, az
 Uralkodók egy ilyen természetes állapotban élnek:
 mintmegannyi különös személlyek ugynézettetnek:
 a' kik, senkinek nintsenek hatalma alá zárattatva:
 mindent a' társaság boldogságára el követhetnek:
 senkitől sem függenek: senkinek az Istenen kívül,
 számolni nem tartoznak: magoknak kell magokat
 oltalmazni, a' meg bántást megboszullani, olykor
 a' Haza boldogsága — a' Koronaditsőssége — a'
 Tronusállandósága ellen törekedő ellenséget meg-
 szegyeníteni, a' hatalmaskodást, hatalommal —
 az erőt, erővel vízfzáverni. — Óh de mitsoda
Antemuraleval kellyen és lehessen megtenni! mert
 Ne! a' Társaságoknak, mint a' testnek tagjai bizo-
 nyos

nyos kötelességekre vagynak rendeltetve: az egyik, ki mégyen még a' patsirtának éneklése előtt a' földnek mívelésére, hogy kenyeret termeljszen; a' másik fut, fárad, hogy a' materialekot megszerezze, nem-tsak hasznára, hanem gyönyörűségére-is a' Társaságnak, kész el-menni Napkeletnek mezfsze fekvő Vidékeire, hogy *Levantának* drágaságait, *Indiának* gyöngyeit, *Brasiliának* drága köveit, *Perunak* aranyát ezüstyét elhordja, a' tengerek nyögő hátokon-is: még a' bogarakkal is fonalat erefztet a' sellyem, bársony, es bibor öltözetre: az egyik foglalatós a' szép Tudományok által a' jó izlés kitanulásában: a' másik fáradhatatlan a' *Mestersegek* mivhelyében: az egyik ül a' *Hivatal igazgatása* Kormányán, a' másik figyelmez és néz arra, mint a' magneses töre, hogy a' Társaság belsötsendessége és boldogsága terjedjen: az egyik sárgul a' tanuló és tanitto szobában, hogy a' világosságot szertefzélyel szorja, embertársai között: a' másik öfzveszedett erővel munkálodik a' *Mennyeitudománynak* hirdetésében, hogy idővel *Polgártársait* egy nemesebb és boldogabb Társaságban vezérellye: mindenik, mindenik mint a' füрге méhek, mozgásban, munkásban vagyon; de mindenik különböző foglatosságban, e' nagy *Fábrika*-mivhelyében. Oh

de

de minden oltalom — minden külsővédelem nélkül.

Egyedül tsak egyedül a' *Márs Vitézsfiai és ditső Heroi*, kik azö véres óltaránal örökköshivségget esküdtenek a' Királynak és a' Hazának — ök, ök a' Társaságoknak — az Országoknak mindmegannyi örzö angyalai: általok tartatik a' Korona és a' Tronus megmozdulhatatlanul: általok járatik Tábor, a' belső munkás nép körül: általok boszultatik meg a' megbántatás: általok veretik vízfzá, a' hatalmaskodás hatalommal, az erő, erővel: hogy az ök béronthatatlan *Karékjoknak* kebelében, munkás Polgártársaik, tsendesen vihessék *Kötelelességeiket*, és békességben nyugodjanak azö Szöllötökéjeknek és figgefájoknak árnyékában, mikor ök, az halálszálingozásai között küszködnek a' veszedelemmel. *Hammersdörfer* azt mondja, hogy a' Lengyelek virágzo állapottyokban, azért nem tartottak kultsos várakot és Erőségeket, hogy a' vitéz Lengyelkatonaság, elég erősvára az Orzágnak. Igazán ök, ök Védvárai a' Hazának. — Nem tsudálkozhatni tehát, a' mitmond *Zvinglius a' Historiai Theatrumában*, hogy minden állapot betses a' Társaságban; de legbersesebb, és jutalomra méltobb a' Katonai állapot; mert ha a' többi, ettől nemoltalmaztatik,

tik, felfordul a' Hazaboldogsága, és semmivé
léfzen. —

Most, most látom én azt, hogy mely igen
elkerülhetetlenül szükséges a' Nemes Vitézirend,
a' Tarsaságok, az Hazabátorságára, tsendességére,
és boldogságára! 's láttjátok, szint' olly szüksé-
gesek, az illyen Hadi-Nevelöházak-is.

Volt az az idő, mikor Herkules a' bottyával,
Arkhimédes a' gyujto hojpadt tükörével, a' Ro-
maiak tüzön meg pergelt hegyes hajgálofákkal,
's Eléféntokkal gyözedelmeskedtek: nem ugy
márma, vége azoknak a' gyermek játékoknak. —
Ugyan mondjátok meg, és itiljétek meg ti maga-
tok! mire és mennyire ment a' mai időben a'
Haditudomány — Mesterség, mind a' szárazon,
mind pedig a' vizen! Titeket, titeket hivlak bi-
zonyosságul, ditső Nemzetünknek Vitézvezérei, és
vitézférfia! kik még a' *Holdalis* oly sokszor szem-
befállottatok, és gyözedelemmel — 's amaz ártat-
lan *Liliomokért*, olly sok Esztendőknék le forgása
alatt, tsak azért esmertétek a' Vefzedelmeket,
hogy azokkal annál bátrabban szembemennétek —
mondjátok meg, mehetett volna' ennyire a' Ha-
ditudomány — Mesterség — a' Tudományok —
Mathesisi — Astronomiai, — Mekhanikai — Fi-
sikai — Hidrostatikai — Geografiai — Statistikai —

és

és Historiai esméret nélkül. *Homér* tsudául emlitti, hogy még maga *Márs-is a' Hadak Istene*, egyszer sebet kapott a' Trojaihadtban *Diomedes*-től; már ma azt sokszor meg kaphatná, sokszor az ütközetet is el vezefzthetné — mind hajdön Romában elébb a' *Virtus* Templomában kell vala keresztül menni, hogy valaki a' *Ditsőség* Templomában bé-botsátatodjék: szükség a' mái időben az igaz vitéznek elébb a' *Pallás* Templomában fel szenteltetödni, ugy várhatni ösztán a' *Mársmezején-is* a' méltó Köszorut, 's Koronát; mert a' mint *Flavius Vegetius* mondja; a' győzelem, nem a' Népnek sokaságától, sem nem a' tudatlan vitézségtől, hanem függ, a' *Haditudománytól*, és fegyverbéli gyakorlástól. —

Tudom én azt, hogy *Mesés-régiség* költeményezett egy fegyverben öltözött *Pallástis*, és tartya a' *Tronussát*, szélfyiesen ki terjesztett szárnyain, egy *Bagoly*: eleven és érzékeny rajzolatya! a' fegyver, a' vitézségnek — a' *Bagoly*, és az éjjeli madár, a' tudománynak, mint a' mely egy olyan kints, hogy azt sok éjfszakázás, és gyertyázás mellett lehet ázni: tsakugyan *Márs* szorosabb barántságra nem igen léphetett *Pallással*; mert a' vakmerőségből és erőből származott tettek, ha szintén olykor nagyok-is, tsakugyan a' történet vak-

vakjátékai, melyek a' Böltesség Isten-afszonyának oltárához nem járulhatnak.

Ne! a' mit az Öfz-regiség meg nem nyerhetett — azt *Méltóságos Báro és Obrister Rorestoni Purcell Ur*, igazán Ö Nagysága — az Ö nagy talentuma — Nemes és érzékeny szíve — *Mársal és Pallással* gyakorlott szoross barátságá, emberiség szeretete által, ki eszközölte Nemzetünk boldogságára; — az Egi személlyek, költsönösön már kezét-is fogtak: — a' Menyegző mára, éppen mostanra vanhatározva: — ezen ditső Residentia kéfzen áll a' *Márs és Pallás* el-fogadására, hogy az Ö felvigyázások alatt, nevedjenek, 's nevelődjenek Nemzetünk Ifjai — idővel Vitézférffiai.

Itt, itt taníttatnak és szoktatnak meg az Ö gyenge kezeik és karjaik a' fegyverforgatásra; itten köttetnek elméjekre azon Szent Kötelességek, melyekkel tartoznak az Istenhez — a' Hazához — a' Királyhoz örökkös hívsséggel, szeretettel, sőt az Élet feláldozásával-is viseltetni: itten öntödnek az Ö gyenge szívekben, a' Vallásnak igazságai — az Erkölt — Virtus — és Istenifélelem; mert lehet valaki jó katona, még-is jó Keresztyén — lehet jó Keresztyén, 's még-is jó katona. Amott *Josué* az Izraél Főhadivezére, a' mikor egyik kezét az ellen-

ellenségre, a' másikat emeli vala fel az égre, a' segedelemért: azt mondja *Báronius* az *Analissáiban*, a' második százra; hogy *Trajánus* alatt tizenegyezer Keresztyének szolgáltanak, a' kik között Főhadivezéreik 's Kapitányok voltak: itten adattatnak értésekre a' Haditudományok, hogy az erőt, a' bátorságot, hogy kelyen és lehessen okosan használni. *Márk Aurel — Biás*, a' millyen nagy *Filosofus*, mindenik olyan nagy katoná. *Xenofon*, valamint a' Persiai kardnak, ugy a' Görög Országi pennának-is forgatását egy aránt jól tudja vala: igazán mikor el-gondolom! ez Helly! nem egyéb, hanem a' Hadivallásnak Szent Temploma.

Mindezeknek örvendetes hírmondoja vala az 1817ik Esztendő September 15ik napja, a' mellyen *Felséges Urunk, Kegyelmes Fejedelmünk — Nemzetünk igaz Attya — Károlyina Felséges Hitvessével* együtt, mint hajdon az Istenek alá-fzálván az Egből a' földieknek meglátogatására, minket-is Kegyelmes Jelenléteikkel megörvendeztetvén, itten Nemes Kézdi Vásárhely Várossában — akkor a' Nemzetnek azon alázatos esedezését; hogy a' Nemes Székely katonafjakra nézve valamely Nevélőintézet terettnek, méltoztatott azt Ő Felsége Kegyelmes helybehagyásával meg szentelni,
En-

Ennek következtetésében, ki nevezteték *Mel-*
toságos Baro és Obrister Rorestoni Purcell
Ur, Nemes zik Gyalog Székely Regimentünk
Fő Komendansának. Aldott és Szerentsés Ora!
mert a' Jövendők akkor örvendeztetnek meg min-
ket, a' mikor azok kifejtegetődnek. A' Báro és
Obrister, tudta a' Székely Nemzetnek Hadibátor-
ságát: esmérte ditső Eleiről örökség-gyanánt alá-
szállott férfias vitézségét: — de boldogitto megér-
kezésével; látta hogy a' Székely mindenre egy-
aránt születik: — látta hogy valamint a' Várak és
Erösségek meghágására — a' Parnass' és Helikon
hegyének-is meg-szállására egyaránt alkalmatos: —
de látta — és érzékenyül látta, hogy a' midőn
más Szélyhelybéli Katona Nemzetek, fényesek sok
Főhadivezérekkal, azokkal fájdalom! a' Székely
Nemzet nemannyira ditsekedhetik: — először-is
szabad utat nyitt, és enged az Ifiaknak, a' talen-
tumokkal való kereskedésre. Örvendetes Evan-
gelium!

De jelen van az idő, hogy nyulyon az ő
küldetetésének nagytzéljához: ez a' gond, ez a'
nyughatatlanság, ez a' munka! minden pénz, min-
den erőnélkül, egy ilyen roppant fényes Alkot-
mányt, a' semmiből teremteni — mindenek kiál-
tyák

tyak a' lehetetlenséget; de a' mely nemközelithet az
 Ő nagylelkéhez, a' melyet az Ő Nemes és érzékeny
 szive — emberiségfzeretete — joltévöindulatai, uj-
 jabb ujjabb tüzbe és lángokba borittanak vala: —
 fel talállya — fel a' segitö eszközt, a' Nemes Szé-
 kelyvitézirend erejében — fel a' nagy és Nemes
 gondolkozásu 's érzésü Hazafiaknak érzékeny szí-
 vekben: — azonnal ezen Márs és Pallás Templo-
 mára subscriptiokot nyittat fel — mindenféle érze-
 keny, és szivrehato előadása, ujjabb ujjabb gyula-
 dásba hozza a' Nemes sziveket — lángolni kezd
 a' hazai fzeretet — 's mit gondolni? két eszten-
 döknek le folyása alatt, a' Nemes zik Gy. Szé-
 kely Regimentbéli Vitézfzirend, bé küld ezen áldo-
 zatra 405 15 fl. 45 $\frac{5}{8}$ kr. A' Nemes Gy. Tisztikar
 a' Nemzethez valo fzeretetének zállagául, azon-
 sok munka, fáradság, éjjeli nappali nyughatatlan-
 sága mellett, melyet mindenik a' kimutatott *Posz-*
ton örömmel és hiven ki áll vala, le-téve a'
 Márs és Pallás lábaihoz 1782 fl. 11 kr.

De tudván a' nagy és ditsö Fundalo, hogy
 az egygyesített erő hatalmasabb: mert sokszor pro-
 bálta; segítségül hívja a' Nemzeti-nemes Hufzár
 Regimentet — most az ideje a' segedelemnek —
 nem késnek, mert mind Hazafiak — Lovas a' Re-
 giment — maga a' Nagy Méltoságu Komendans-is,

Ha.

Hazafi Groff Kálnoky — sietnek és segítségül küld a' Nemes Székely Hufzár Regimentbéli Vitézirend 12859 fl. 23 kr., a' melyet a' Nemes Hufzár Tisztikar a' maga részéről el-békisértete 356 fl. 4 kr.

Azonban a' Nemes két Székely Regimentek vízfzár nyert Havassaiból érkezék 6079 fl. 46 $\frac{5}{8}$ kr.

Ezeken-kivül a' nagy és Nemesgondolkozású Patrioták, a' Haza és Nemzeti Szeretetnek — Erdélyből és Magyar Országrol, áldozának 8427 fl. 24 kr.

Mind-edgyütt 74019 fl. 53 $\frac{2}{3}$ kr.

Meg - különböztetve kimutatták hazafiui gondolkodásokat, érzéseket, szereteteket — Néhai Tiszt. Jo'sa János volt Közép Ajtai Ev. Ref. Pap, ajjándekozván ezen nagy tzelra némely darab földekben . . . 700 fl.
nem különben Polyani Gy. Strásamest. Tuson 1000 fl.
ugy Bikfalvi Gy. katona Simon Adám 1000 fl.
és ugyan Néhai Bikfalvi Gy. K. Fejes Samuel 1000 fl.
a' kiknek Neveik feljelentetvén az Ö Felsége Kegyelmes Szine eleiben, — Méltoztatott Ö Felsége mindeniket egy, egy, arany Erekeleyel (*Monetával*) megajjándekozni, a' melyek ezennel felistétetnek a' Nemzet láttára (itten halgatott a' beszéllő, mig a' Medalyok feltétettek, 's azután így szollott).

Igy

Igy jutalmaztattya meg a' Király a' Hazaifui szerezetet és Hivségeit.

Már most nemkésik a' nagy és ditső Fundálo, siet öfzve fzedett erővel elejében vett nagy tzeljének elérésére — Nemes Doborkázi, a' Tek. Nemes Szék Ingysinére által, az Alkotmány rajzoltattya meg tétértén az hely szorosságához mérsékelve, még az 1818ik Esztendőben Majus 15. napján, a' munka elkezdődik — maga a' nagy és ditső Fundálo mindenütt jelenvagyon, és a' Stabalis Föranqu Tifztségnek — a' Nemes Kompagniak, és Skadronok Kommendansaiknak, hathatos közmunkásságokkal, Segittségekkel — ugy a' két Nemes Regimentbéli Tifztségnek bádgyathatatlan fáradozásai között, ezen roppant fényes Alkotmány felemeltetik, és Rétyi Nemes Gazda, Regimentbéli Epittötifzt által a' famunka-is bévégezödvén, 1822be Septemberbe egészfzen elkészült, négy esztendök és öt holnapok alatt. —

Most már az ideje, hogy a' Felséges Átyának-is bémutatásék. — *Vespásiánus*rol iratik, hogy ámbár a' penzt nagyon szerezte-is — még-is a' Deák és Görög Oskola Tanittojinak Romában 100. sestertiumot adott, 2500. arannyat — *Konstantinus* a' Nagy, az *Antouni* Nevelö Oskola fő-Felvigyázójának *Eumenius*nak 600. sestertiumot ajján-

ajjándekozott 15000 arannyat: mind ezek akár-
mely nagy Summák voltanak-is, de tsak ugyan
egy, vagy kevés személyek között, felosztodta-
nak: — nem úgy a' mi Felséges Tsászáruk, Ke-
gyelmes Királyunk, Nemzetünk igaz Attya — ezen
Eszterházi Februarius 26kán a' 160ik és 227ik Szá-
mok alatt költ Tartománybéli Főhadivezérségnek
rendelése szerént, meg-érkezett az Ő Felsége Ke-
gyelmes Sanctioja — ezen Nevelőház állandó meg-
erősítése; azzal együtt ennek tökéletes helyre ál-
lítására, és rendben hozására — hogy Ő Felsége
méltoztatott 4000 forintokat ajjándekozni Conventios
pénzbe: — De még mind ezekkel — ha szin-
tén nagyok-is; nem szűnik az Ő Felsége Atyai
Kegyelme, hanem 100 tanulóknak, a' Nemes 2ik
Gy. Székely Regimentből 36nak úgy az 1ső Ne-
mes Gyalog Székely Regimentből 36nak, a' Ne-
mes Huszár Székely Regimentből pedig 24nek és
a' Regimentekbéli 4 Tisztgyermekeknek számára,
méltoztatott Ő Felsége eszterházi 4000 forint-
tokot Conventios pénzbe Kegyelmesen rendelni —
és ekkeppén ezen Nevelőházat dotálni, és az Örök-
kévalóságban bészentelni. Igazán Atyai szeretet!
Királyi Kegyelem!

Mindezeknek-utánna folyo eszterházi Majus
11ik napján, midőn egy *Emlékkő* erefsztetett bé a'
föld-

földnek méhére bizattatva, ezen Nemzeti Nevelő-ház egy rövid Historiájával Tartománybéli Püspök Méltóságos Négyesi B. Szepesi Ignázt Ur Ö Excellenciaja Innepes Szt. Foglalatosságai között — az Urnak Főpapja — maga-is Eö Excellenciaja 500 forintokat téve Conventios pénzbe, a' *Márs és Pallás* ezen Oltárára.

Igy jön ki, a' nehézségek, és terhek mélységéből: — így Koronáztatik meg, az álhatatos és tántorithatatlan Virtus: — így foly ki tsendesen végtére, a' Virtusbol és munkából az édes nyugalom! A' Bárot, és Obristert az Ö Nagylelke — nemes és érzékeny Szive — emberiség-szeretete, bátorrá tette, hogy ezt a' nagy terhet vállaira vegye: a' munkás és fáradhatatlan Nemzet, reá-rakta: a' Királyikegyelem dotalta, parafernizalta. — Most! — most ha én szollanék a' *Rostrumbol* Romában; — az Ö nagy és nemes joltévö tetteiért, mondanám *Optimusnak*: az Ö Virtusos bátorságáért kiáltanám *Audaxnak*: Nemzetünkhöz valo forro szeretetiért nevezném *Siculusnak*: — Ofzlopot emelnék Ö nékie, hogy a' Temistoklesek sirnának látására — Oh de mitsodás volna akármely Ofzlop-is ezen Virtus Templomához! melyet fel-rakott a' Nemzet az Ö Virtussainak drága köveiből.

Fel-

Fel-nyittem tehát én ezt, kinevezem és ki-
kiáltom, — légyen háládatosságunk áldozattyául
Báro Purcell Philántropiája, az Ő emberiség
szeretetének Emlékháza; 's meg hagyom a' késő
maradéknak, hogy e' máj napnak Innep szentel-
tessék mindörökké. —

A' minden Királyoknak Királya éltesse
a' mi *Felséges Császárunkot*, *Kegyelmes*
Fejedelmünköt Nemzetünk igaz Attyát Első
FERENTZ Ő Felségét KÁROLINA
Felséges Hitvessével edgyütt: — nyujtsa az Ők
igen drága és betses Életeket hoszszu időkre, és
sok esztendőkre: — ezen Felséges Név és ditső
Születésnek Napja, mindenkor előfordulásával,
ujjabb ujjabb Ditsősséggel környékezze az Ő Ko-
ronájoknak Gloriját, és a' Felséges Császári és
Királyi Házat Örökség szerént virágoztassa, Fírol,
Fíra mind Örökké.

A' Hadi seregeknek Ura, a' Zebaot Isten,
hordozza e' maroknyi Székely Nemzetünket, mint
eddig-is, az időnek oly' sok változo felvonásain
keresztül, a' maga hatalmas karjain, tselekedje,
hogy ditső Elejének hová-tovább, mind méltobb
unokája légyen — virágoztassa nemzetségről,
nemzetségre mind örökké, és ennek keblében,

ezen

ezen Nemzeti Nevelőház ellen, ha szintén minden népek és nemzetségek felkelnének-is azon diadalmat ne-végyenek. —

Mikor Bonapártérol Vállasztó fzo szedetett, hogy Császár legyen e', vagy Konsulnak maradjon? *Lalánd a' 82* Esztendő Párisi hires Astro-nomus-is meg-kérdeztetvén, azt feleli: kívánom hogy Bonapárté Császár legyen; de azt akarom hogy örökké Konsulnak maradjon. —

Méltóságos Báro és Obrister Ur! Sziviink-ből kívánnjuk, hogy mind a' Mennyei mind a' földi Király megtekintvén a' Te nagy és Nemes tetteidet, és érdemeidet, méltoképpen jutalmaz-tassák meg; *de a' lelkiismeretünk Cluj* akarjuk, hogy marad-nál Nemzetünk kebelében mind örökké, hogy rehetetlen Tízteletünknek méltoképpen áldoz-hatnánk.

Kössük öfve tehát a' mi Sziveinket, Nemes Nemzetigytülés! mondjuk edgyen edgyen és fejen-ként: *Éllyen a' Király: — Éllyen a' Nem-zet: — Éllyen Báro Purcell. —*

Elmondám.

ERDÉMI MÚZEUM

797 1906 DEZ 5 -

KÖNYVTÁRA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj